

Raderen van fortuin

Vervlogen ambacht, verscholen
in het hart van hun versteende stilte
op de oever.

Heetvelde, Wielant en Driscart:
traagzaam temden hun raderen
de macht van het water
tot dienaar van burger en boer.

Graan bracht brood
bracht leven – en zij,
zij deden trouw hun deel.
Heetvelde, Wielant en Driscart,
getuigen van de tijd
waarin het goud van de akker
op een steenworp
tot witte welvaart werd vermalen.

Tussen toen en thans
smeden verstilde molenstenen
een band.
Heetvelde, Wielant en Driscart
scheppen niet langer
hun kracht uit de stroming.
Bouwstenen zijn ze – van nieuwe
rijkdom:
de schoonheid die ze schragen
van het landschap langs de Mark.

1382 – 2009

Geraardsbergen, min of meer
halfweg
tussen Guldenspoor en Gutenberg
zaait de graaizucht weer verderf.
Plundering en doodslag,
de pestlucht van lijken
walmt over de Bosberg her —
naar Galmaarden.

Daar doemt een man te paard, een
ruiter van de Apocalyps allicht?
Of nee...
hij opent zijn zadeltas genadig en
zaait genezend roggebroom.
Een Samaritaan is hij, in 't wit,
een arts zonder grens zo u wilt,
een pleister op de wonde
die zijn medemensen sloegen.

De plaag verliet de streek en
van de mysterieuze witte ruiter
is nimmer nog gehoord.

Nù is een zwarte man de baas
in het sterkste land op aarde.
Zes eeuwen zijn verstreken
en nieuwe namen draagt de pest —
aids en kanker, onverdraagzaamheid.

Graaizucht en geweld zijn niet
geweken
maar Galmaarden
is zijn witte ruiter nooit vergeten.
Mensenheugenis heeft
het eeuwenoude doen tot rituelen
gestileerd.

Meelbestrooiing, de rit naar de
Raspaljebron —
wie kent nog
de betekenis der geplogenheden?
Dít betekenen ze alleszins:
ze brengen ons bijeen.
Een kathedraal van zandsteen en
arduin gelijk
bleef de traditie overeind als band
als bindmiddel tussen burgers.

Meer dan zeshonderd jaar later
is die mysterieuze witte ruiter
een koppelteken tussen ons.

Jan Heyvaert
dorpsdichter Galmaarden 2009

Iemand neemt je mee

Zingen (zo zeiden de ouden)
is tweemaal bidden.
Lezen (zeg ik tegen jou)
is duizendvoudig leven.

Een boek dat je openslaat
blijkt een poortje dat opengaat
en je zweeft

weg uit je zetel in huis
weg van je plek op de trein
weg van de bank in het

park.

Op vleugels van verbeelding
neemt iemand je mee.

Je beeft voor de schurk
streeft als een held
beleeft de liefde zelf
(zo lijkt het toch).

Je leeft een ander leven
op de bladen van ieder boek
die ritselend fluisteren
in je oor: zweef!

leef!

lees!

Ware vriendschap

Molens, museale meesterwerken,
oude ambachten, romaanse kerken
en bronzen beelden op een plein.
Torens in verval, verweerde zerken,
je denkt ik weet hoe 't hoort te zijn:
erfgoed moet men kunnen zien en
voelen!

Niet minder echter erft een sterveling
ideeën en tradities, overlevering.
En waarom dan ook niet een
gevoelen —
tot nader order een onstof'lijk ding?

Zulk een gevoel is ware vriendschap,
ook al wisselt haar betekenis
en is zij nu eens goed gezelschap —
kruiden in de soep die 't leven is —
en soms baatzuchtig broederschap,
nuttig voor maatschappelijk streven.

Bovendien is vriendschap een
gegeven
in de geschiedenis van ons land.
Je zult maar in een oorlog leven...

als goede vriend aan de verkeerde
kant.

Menig vraagstuk moet men nog
ontleden:
is *schild en vriend* toch 's *gilden
vriend*?

Computervriendschap niet zo edel
als banden die de ridders smeedden?
Tot wat heeft vriendschap nóg
gediend,

ook in geschiedenis met kleine G?
Helpende handen bij tegenslagen,
of "kom u warmen!" op koude dagen

—

ook zoiets telt beslist als vriendschap
mee:

rijker goed kun je niet overdragen.

*Naar aanleiding van de de erfgoeddag (26
april) met als thema 'uit vriendschap'*

*Jan Heyvaert
dorpsdichter Galmaarden 2009*

cornutopia

schuimgekraagde gouden gueueze
zerpzoet fonkelende kriekrobijn
de blosvruchten van
boomgaardreuzen
(in bijdekoffiekoek banketgebakken
of lavend lekker flesgeperst)

roomwit-goudlepelse rijstebrij
roodgespikkeld zeewierzuivelgeel
zondezoetig smakend smeltebruin
of streekgerechtigd toebereid
gezonder-zonder grondegroen

zegens zat voor ons gehemelt'
in dit hoorn-van-overvloedig land
met tussen ochtendbrood en boter al
de elke-dag-meerkeuzevraag

wat eten we vandaag

de tegenvoeter droomt intussen
voor zijn gezin te eten bij elkaar
of wordt het weer een etmaal niets

elke dag rijst in de marge van de
weelde

(maar wennen doet ze nooit)
een zaak van dood of leven
voor die duizenden de hamvraag

wat eten we vandaag

Reiskoorts ;-)

*ter nagedachtenis van
Jean-Pierre Somers (1951-2008)*

Zou 'k heengaan als een beter mens
zo ik in Thailand heb geslapen
of onder 't krijzen van de apen
een tropisch oerwoud heb bezocht?
Tel ik nog mee als ik niet wens
te zonnebaden op Sardinië
of in het hart van Argentinië
te kreunen op survivaltocht?

Waarom toch kiest men doelbewust
voor veertien dagen quarantaine
bij zo een zwembad in Turkije
of een bananenrepubliek?
Ik hoef niet eens naar onze kust
laat staan de warme Andamanen
of 't verre land der Mexicanen.
(Ik word van ónze griep wel ziek!)

Ik wil niet vliegen naar de zon
of stapvoets over autowegen
en als het buiten toch eens regent,
dan blijf ik binnen met een boek.
Hier heb ik altijd volpension
met Congo-, Bos- en
Noormansbergen
die mij geen verre reizen vergen
en die ik filevrij bezoek.

Volg ik de boorden van de Mark,
dan waan ik mij langsheen de Loire
en om de stilte te bewaren
ga 'k wandelen langs bos en heg.
Het hele dorp lijkt één groot park,
het loont de moeite hier te blijven:
de rust is amper te beschrijven
want alle anderen... zijn weg!

*Jan Heyvaert
dorpsdichter Galmaarden 2009*

passer montanus

voor Paul Cardoen

in de oase van mijn tuin
zie ik ze dikwijls allebei
de huismus nauw te tellen
(was die eigenlijk niet bedreigd)
en op de vingers van één hand:
de ringmussen

de huismus lijkt wel een proleet
die groezelzwarte borstlap
dat vuil-vaalgrijze petje
en mevrouw eentonig dof
nee — dan toch liever elegant:
de ringmussen

mijnheer en dame even fraai
dat halvemaantje op de wang
het chocolade kruintje
en een strakke das als bef
dus onder 't grauw oprecht markant:
de ringmussen

ze zijn bedreigd in hun bestaan
we maakten immers eenheidsworst
van de stroken waar ze wonen
en we kronen hen dus tot
ambassadeurs van 't akkerland:
de ringmussen

*(Passer montanus is de wetenschappelijke
naam van de ringmus)*

Pendula

Bomen treuren niet.
Waarmee 'k bedoel: niet echt.
Een boom weet niet wat droefheid is.
Hij laat geen zweem van tranen
als de bijl zijn buurboom velst.

Bomen treuren niet.
Zij tonen niet hun leed.
Dat neerwaarts neigen heet slechts
zo,
omdat hun lekend lover
als verdriet wordt voorgesteld.

Bomen treuren niet.
Hun smart is nep, door ons:
wij snoeien en veredelen zo
dat hun waterval van twijgen
als een kostbaar erfgoed geldt.

Mensen treuren wel.
Bij een verlies, of zo.
Als iemand hen bedrogen heeft
of, in machteloze deernis,
als hun treures wordt geveld.

*Jan Heyvaert
dorpsdichter Galmaarden 2009*